

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

évi	160 L.
hártrévi	90 L.
hónapos	4 L.
Egyenlően külföldre az évi előfizetés 250 L.	

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplárunkat és külön falinaplárunkat is.

Nagy ősök nyomdokán.

Két hónap óta nemcsak a mi lapjaink foglalkoznak sokat a magyar-szláv közeledés kérdésével, hanem az egész közép-európai sajtó is így közvetve az egész művelt világ közvéleménye is. — Augusztus végén, a mohácsi gyászünnepélyeken ugyanis Magyarország kormányzója azt a kijelentést tette volt, hogy Magyarország fel akarja újítani azt a régi fegyverársi viszonyt, amely a magyar nemzetet hosszú századokon át déli szláv szomszédaihoz fűzte s amelynek során olyan sok közös vitézi tettet vittek végbe a török megszállás ellen védve Európát. Ezt a hagyományostörténelmi jó viszonyt még száz éve sincs, hogy az osztrák államrendszer mesterségesen szított ellentéttekké megzavarta, elmergesítette.

De hát kik is azok a déli szlávok vagy másképpen jugo-szlávok? A horvátok, szlovének, szerbek, montenegróiak és bosnyákok együtt, egy gyűjtőnévvel összefogva. A világháború után ők együtt alkották meg az országot, amit röviden Jugoszláviának nevezünk. Az említett népek nyelve, csaknem azonos, alig nyelvészeti jellegű eltérésekkel. Vallási szempontból azonban már nagy különbségeket találunk. A horvátok szlovének római katolikusok;

a többiek görög-keletiek s kisebb részben mohamedánok. A katolikus déli szlávok latin betűkkel írják, mint mi; a görög-keletiek a cirill írást

központi hatalmak, magyarok—németek—törökök táborában küzdötték végig.)

A déli szláv népek közül a horvátok 800 évig Magyarországhoz tartoztak, vele lársországot alkottak s baráti, testvéri viszonyban éltek. I. Béla magyar király leánya Ilona a XI. században egy horvát király felesége volt. A horvátok Lepának, Szépnek hívták. Férje halála után trónviszályok kezdtek dúlni az országot s ekkor Ilona királyné a bátyjához, Szt. László magyar királyhoz fordult segítségért, aki seregével rendet is teremtett s Horvátországot Magyarországhoz kapcsolta. A horvát nép hosszú századokon át jól érezte magát a magyar állam kötelekeiben egészen a fentebb említett osztrák fondorlatokig. — A horvát nemesség valóságosan két nemzet fia lett: a magyaré és a horváté. Nemcsak a magyar viseletet szerette meg, hanem a magyar nyelvet is. Hosszu, véres harcokban együtt küzdött a magyar bajtársával a török ellen.

Zrínyi Miklós,

használják, mint az oroszok. (Földrajzi szempontból a déli szlávok közé tartoznak a bulgárok is. Őket azonban nemcsak legrégebbi multjuk, török eredetük s részben nyelvük választja el a többi déli szláv néptől, hanem az a körülmény is, hogy a világháború a

ban együtt küzdött a magyar bajtársával a török ellen.

Ezekből a vérell megpecsételt dallás időkben említsük meg egy pár jeles horvát vitéz nevét. *Jurics Miklós* 1532-ben hetekig védte az osztrák határ felé eső Kőszeg várát egy maroknyi magyar és horvát

vitézzel a Bécs elfoglalására vonuló Nagy Szolimán szultán tengernyi hadereje ellen. Amíg a sárfészeknek csufolt vár ostromával hiába vesződött, Bécsét úgy meg lehetett erősíteni, hogy a szultán nem tudta bevenni.

1566-ban *Zrinyi Miklós* a somogy-megyei Szigetvár várát védte haláláig magyar és horvát vitézeivel az akkor már 70 éves Szolimán óriási hadserege ellen. Az egész Európa magasztalta és csodálta Zrinyiek úri vitézségét, hazafias és keresztény önfeláldozását. A vén szultán már nem érthette meg, hogy a rommá lőtt Szigetvár omladéka alól utolsó, halálos kirohanásra lássa viharzani az ünneplőbe öltözött Zrinyiüket, mert pár nappal azelőtt megölte a méreg, hogy óriási hadserege megint megszegyenülve torpan vissza egy sárfészek alól.

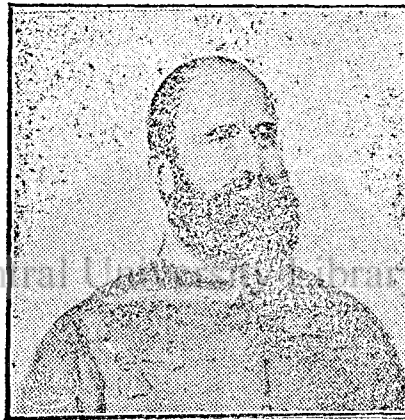
A szigetvári hős dédunokája, ugyancsak *Zrinyi Miklós* (1620—1664) örökölte elődje törökverő úri vitézséget, amelyet az akkori Európa nem győzött magasztalni. De ez a második *Zrinyi Miklós* nemcsak a vitézi kardot kezelte emberül, hanem az író tollat, az édes magyar nyelvet is. Szép írásaiban nemcsak hogy Mátyás király hadseregszervező példájával buzdította a magyarságot a török ellen, hanem örök emléket állított a hősi halált halt dédapjának s a magyar horvát bajtársi szövetség nagy tényének, világtörténelmi fontosságának is. Egy terjedelmes hőskölteményben (éposz) megkapó erkölcsi és hazafias beállításban énekl meg dédapja s a vele együtt elvérzett magyar és horvát daliák hősi halálát, akik vitézi vérük utolsó cseppig való kiontásával megengesztették s elhárították az Úr haragját a magyar nemzet fejről. Ime, milyen fenséges, keresztény alapeszméje van *Zrinyi* nagy művének, amelyet „Szigeti Veszedelem” címen szoktunk emlegetni.

A költő *Zrinyi Miklós* öccse, *Péter*, nemcsak hogy horvaira fordította bátyja nagy époszát, hanem leánya a szépséges és hősi lelkű *Zrinyi Ilona* révén nagyapja lett a legdicsősé-

gebb magyar szabadsághősnek, II. Rákóczi Ferencnek. A magyar alkotmány megvédése érdekében kezdett mozgalmi miatt az osztrák államrendszer lelejeztette (1671).

A Zrinyiek és társaik példája olyan eszmélet alapot teremtett a magyar-horvát testvéri jó egyetértés, rokonzás és együttműködés számára, hogy annak erkölcsi szépségét és szilárdságát az említett osztrák fondorkodások következményei sem ingathatták meg komolyabban.

A déli szlávok másik vezető népével, a szerbekkel is sokrendbeli belsőleges kapcsolata van a magyar multnak. Nemcsak a két nép névtelen daliái vitézkedtek együtt szá-

Damjanich János,
a szabadságharc vértanúja.

zadokon át a török ellen, hanem fejedelemisszonyokat, ország sorsát intéző vezetőket, harcok fergetekeit irányító hadvezéreket is adtak egymásnak.

Vak Béla magyar király mellett *felesége*, a férfias lelkű szerb *Ilona* intézte erős kézzel a görög hódítási törekvések és a pártos magyar főurak ellen a magyar királyság sorsát a XII. sz. derekán. Bátyja, *Belus bán*, meg az akkori Magyarország nyugati határát védte meg az osztrák herceg kapzsisága ellen s az ő tanácsának is része volt abban, hogy unokaöccse, a kiskorú II. Géza magyar király Erdélybe telepítette a szászok őseit.

IV. Béla, V. István és III. Endre magyar királyok leányai a XIII. században szerb fejedelemisszonyok, *Uros*, *Dragutin* és *Milutin* szerb

királyok feleségei lettek. IV. Belát szerb királyi veje, *Nagy Uros*, fegyveresen is segítette a cseh Ottokár ellen. Különben a szerb fejedelmek közt oly gyakori „*Uros*” név is magyar eredetű szó. A balkáni történelem s különösen a szerb és bolgár multnak legjobb ismerője és kutatója, Jirecssek Konstantin cseh történettudós bizonyítja, hogy az „*Uros*” név a magyar „*ir*” szóból származik s hogy ugyanez a magyar szó a bulgár nyelvbe is belekerült.

A XIV. sz.-ban *Károly Róbert* magyar király menyje volt déli szláv nő: *a bosnyák Erzsébet*, *Nagy Lajos felesége*.

Ezelőtt 500 évvel, mikor a török teljesen elfoglalta Szerbiát, a magyar királyok nemcsak fegyveresen segítettek a szerb szomszéd védelmére, hanem a hontalanná vált szerb uralkodóháznak, a *Brankovics*-oknak terjedelmes birtokokat is adományoztak Magyarországon. Mátyás király alatt és után, Kinizsi Pál már sok ezer szerbet vezetett fel a Balkánról a török veszély elől és telepített le az akkori Magyarország déli részén. A telepedés különösen nagyobb arányokat a XVII. sz. végén öltött, amikor *Csernojevics Arzen* ipokri pátriárka vezetése alatt a Balkánról sok ezer szerb menekült a magyar király védelme és fenhatósága alá. A fondorkodó osztrák politika azonban már kevéssel azután visszahívta a szerb vendégek közt a magyarság ellen. Innen van aztán, hogy ezelőtt jó kétszáz évvel a II. Rákóczi Ferenc vezérlete alatt küzdő magyarság ellen harcolt a szerb nép jó része. Pedig Rákóczi dicsőséges zászlói alatt nemcsak az akkori Magyarország tóljai és románjai harcoltak lelkesen, hanem még Moldvából is jöttek oda vitézkedni románok.

Ezelőtt jó száz évvel az aradvidéki dúsgazdag szerb főúr, *Tökölcsi Popovics Száva* egyik legteljesebb védelmezője volt a magyar alkotmánynak s nemcsak szerb művelődési célokra tett nagy alapítványokat, hanem a Magyar Tudományos Akadé-

démiának és a debreceni ref. kollégiumnak is juttatott a gazdagságából. Kortársa, *Vitkovics Mihály* lelkes magyar költő volt; pesti háza találkozó helye lett a magyar irodalom akkori jeleseinek.

Az 1848—49-iki nagy események egyik hősi alakja, a legendás nevű magyar szabadsághős: *Damjanich János* tábornok szerb szülők fia volt. Déli szláv *Knezich Károly* tábornok is, aki *Damjanich*-csal együtt az Aradon kivégzett 13 vértanú közé tartozik. Szerb volt *Vukovics Sebő* is, az akkori viharos idők magyar igazságügyminisztere.

De hogy ne szaporítsuk tovább ezt a jeles névsort, még csak azt említjük meg, hogy ezelőtt 60 évvel

egy magyar főúri család adott fejedelemszönyt a szerbeknek gróf *Hunyady Julia* személyében.

A mult tehát csak felemelő tanulságokat nyújt a magyar-jugoszláv barátkozás és testvéri kézifogás lehetőségeit és távlatait kutató elmének. Aminthogy a magyar mult ilyen tanulságokat nyújt a többi szomszéd nép felé is. Ezeknek az alapján jogosan remélhetjük, hogy a jugoszláv lehetőségeket nemsokára a többi szomszéd ország is fontolóra veszi a maga részéről is, hogy így az érdekeltek s az egész művelt emberiség javára kamatozzék a magyarságban rejlő erkölcsi, szellemi és anyagi erő!

Dr. Bitay Árpád.

„Kár, hogy előbb nem történt.“

Irta: *Balogh Arthur*

nyug. egyetemi tanár, Kolozsmegye szenátora.

A csehszlovák államban legutóbb új kormány került hatalomra és az új kormányban két német miniszter is helyet foglalt. Amikor Masaryk, az ifjú csehszlovák köztársaság elnöke, bevette az esküt a két német minisztertől, kiemelte azt a nagy történelmi jelentőséget, hogy az államban összes népei részt vesznek annak kormányzásában. A két német miniszter nevét — mondotta — fel fogja jegyezni a történelem. „Kár, hogy előbb nem történt!“ — ezzel fejezte be beszédét a nagy jelentőségű esemény felett, amely az ő szavai szerint történelmi határhő a csehszlovák állam életében.

„Kár, hogy előbb nem történt!“ — mondotta Masaryk elnök. Mert tudni való volt, hogy ez előbb-utóbb bekövetkezik. Lehetett-e másként egy olyan államban, amely amikor alkotmányt csinált magának, sietett a nemzeti kisebbségeknek jogait abba belefoglalni? Lehetett-e másként egy olyan államban, ahol nem azt mon-

dották, józan emberi észszel meg nem érthető elfogultsággal és szükkeblüliséggel: Nincs a nemzeti kisebbségek nyelvének semmi joga se iskolában, se közigazgatásban, se bírászkodásban. Hanem szabad szellemtől vezéreltetve e téren is megadtak minden jogot a kisebbségeknek. És végül lehetett-e másként egy olyan államban, amelyben a nemzeti kisebbségeknek közel nyolcvan képviselője ül az országgyűlésben és ott is saját nyelvüket használhatják?

Tegyük-e összehasonlítást mindezek után a mi állapotainkkal? Felesleges. Nagyon szomorú eredményü lenne az az összehasonlítás. Mikor ül majd nálunk egy-két kisebbségi ember a bukaresti kormányban? Csak az Uristen, minden eljövendő minden titkának ismerője, tudna rá megfelelni. Bizony más a levegő ottan Prágában, mint a Dimbovicza partján. Amikor nálunk még megtörténhetik az, hogy egy szinmagyar székely vármegyében feláll valaki

és azt mondja arra az indítványra, amely a magyar tárgyalási nyelv bevezetését akarja: Nem lehet! Nem engedi az állam tekintélye! — Mintha bizony a csehszlovák államban az ebek harmincadján lenne az állami tekintély. Mintha bizony a magyar nyelvtől kellene féltetni azt az állami tekintélyt és nem sokkal inkább attól, hogy önkény, basáskodás, hivatali romlottság azt meg ne szegyenítsék.

„Kár, hogy előbb nem történt!“ — mondotta a csehszlovák elnök. El fogják ezt még nálunk is mondani. El fogják mondani: kár, hogy előbb nem oldották meg azt a kisebbségi kérdést, amelyet régen meg kellett volna oldaniok. Lehet, hogy addig még sok magyar baj, keserv és könnyhullatás lesz. De az igazi bánkodás mégis azoknak jut majd, akik nem tudták annak idején sok százezer embernek nemzeterőt gyarapító, hasznos munkáját bekapcsolni az ország életébe.

A Magyar Párt köréből.

Bethlen György gróf látogatása Bukarestben.

A Magyar Párt vezetősége — amint arról más helyen is írunk — nem mondott le arról a reménységről, hogy a kormány végre vállalt kötelességeinek tudatára ébred és beváltja azokat az ígéreket, amelyekkel a magyarság szavazatait megszerezte.

Ebben a reményben tárgyalt az elmúlt napokban gróf Bethlen György pártelnök a kormány tagjaival. Tárgyalásairól a következő nyilatkozatot tette a lapok számára.

— Végezzük azokat a kötelességeket, melyeket mások a helyünkben valószínűleg ugyanígy végeznének el. Eljárásunkat nem óhajtánám nyilvánosság előtt szellőztetni, közönségünk bizonyára felleheti rólkünk, hogy kellő komolysággal kifejlettük azokat a szempontokat az illetékes helyeken, melyeknek teljesítésétől a magyar kisebbség immár nem mondhat le.

— Nem volna helyén való vérmes reménységekkel telekürtölni a közvéleményt. A mi közönségünk úgy is arra vár immár és pedig teljes joggal, hogy az eltagadhatatlan jóindulattal megtett ígéretet valóra is váltassanak. A magyarság hiven teljesítette vállalt kötelezettségét, türelmetlenség vadjával se nagyon illethetni, bizony most a kormányon van a sor, hogy olyannyira jogos és már a liberális kormány által is jogosnak elismert kívánságainkat teljesítse.

— Gyergyószentmiklós beigazolta, hogy az egész magyarság egy szívvel lélekkel áll a hátunk megett és csak örömmel állapíthatjuk meg, hogy a magyar közvélemény méltóság teljes, de igen mérsékelt hangú állásfoglalása kellemes halást váltott ki a románság köreiből is. Politikai, helyesebben taktikai szempontok sem igen állhatják tehát útját annak, hogy néhány kormányintézkedés előbbre vigye a magyarság részéről teljes őszinteséggel kezdeményezett közeledés ügyét.

KÜLFÖLD

Bankárok a világpolitikában. A világ sorsának intézésében eddig is nagy részük volt a bankároknak, bár nem mindig jó értelemben. A háborukat ők látták el pénzzel. Sőt sokszor előidézték háborus bonyodalmakat azért, hogy az embertársaik életére menő kavarodásokban óriási nyereségeket zsebeljenek be. Most azonban egészen más természetű mozgalom indult a bankárok köréből. Nem ellentétek keltésére, hanem Európa népeinek egymáshoz közelebb hozására. A világ irányító bankjainak vezetői együttes emlékiratot terjesztettek be az európai kormányokhoz, indítványozva az *Európát darabokra szakgató vámsorompók ledöntését*. Az emlékirat kimutatja, hogy a vámrendszer helyébe lépő szabad kereskedelmi rendszer úgy fogja szabályozni az árucikkek árát, hogy ez által az élet mindenütt olcsóbbá válik. Viszont a nagy fogyasztás, a nagy forgalom s az ezek nyomába lépő általános jólét kárpótolni fogja az államokat a vámok elvesztéséből származó kárukért, de kárpótolni fogja a termelőket is a vámvédelammal elért nyereségeikért. Az indítvány az angol gazdasági élet vezérgondolatát: a *Szabad kereskedelmet* dobta újra a világba. Azonban — legalább is egyelőre — aligha sikerrel. Az Egyesült Államok elnöke Coolidge, nem sok eredményt várna a vámhatárok eltüntetéséről. A francia hivatalos körök szerint Európa nyomasztó gazdasági helyzete nem a vámhatároknak, hanem a világháborúnak a következménye. Az olasz újságok pedig a nemzeti élet egységét féltik az indítvány megvalósításától. A nagy átalakulások gondolatának természetesen hosszú éresre van szüksége. De rendszeren megérnek, ha hosszú idő múltán is,

A békülékeny szovjet. A szovjet köréből is nagy meglepetés röpent a világba. Nem kevesebbet jelentett be a szovjet, minthogy ezentúl békés közösségben kíván élni a világ többi államaival, hajlandó velük a még vitás kérdéseket nyugodtan megtárgyalni s a kötendő megállapodásokat becsületesen végrehajtani. Ezen felül pedig *tartózkodni fog ezentúl minden kommunista propagandától*. E mellett a hír mellett — egész szerényen meghúzódva, — egy másik hír is jelent meg a nagy világlapokban. E szerint Angolország nagyobb kölcsönt ad a szovjetnek s ez kötelezi magát Oroszország régebbi adósságának rendezésére is. Alig hisszük, hogy a két hír között ne lenne szorosabb összefüggés. De, hogy egyáltalán szó is lehet ilyesmiről, ahhoz az kellett, hogy a szovjet belássa eddigi kormányzási eszközeinek alkalmazhatatlanságát. Ez pedig jelentheti közel bukását is.

Benes alkonya. A cseh külügyminiszter, a kiválóan ügyes és furfangos Benes — hosszabb szabadságra ment. Ami — kevésbé udvariasan kifejezve — azt jelenti, hogy bukása előtt áll. Az új csehkormány megalakulása által — ami a cseh nemzeti állam bukását jelenti — lehetetlenné is vált a Benes helyzete. Hiszen a szociálista alapon nyugvó cseh nemzeti államnak ő volt a legerősebb támasza. Az új kormány különben megnyerte a tót néppárt és a magyar nemzeti párt támogatását és ezzel a pártok valószínűleg már közelebből a kormányban is helyet fognak foglalni. Ez pedig a kisebbségi kérdés rendezését fogja jelenteni.

Anglia önállósítja gyarmatait. Az angol birodalom kiterjed a földkerekségének negyed részére, azon-

ban nem egyetlen államból áll. Több egészen önálló állam él benne. Közülük némelyik óriási területtel. Sőt van egy, amely egész világrészt foglal magában: Ausztrália. Ezek az államok: Anglia, az ir szabad állam, Kanada, Ausztrália, Újzéland és Dél-afrika tulajdonképpen csak az uralgó közösségben egyek. Mindenkinek külön országgyűlése és kormánya van különben. Ez azonban az egységből folyó érdekközösség mellett sűrűdésekre adott alkalom. Ezért szervezték a birodalmi tanácsot, melyben a birodalom részeinek kormányai kiküldöttek útján együttesen tanácskoznak a birodalom közös érdeklő kérdésekről. Ez a tanács most ülésezett Londonban s most az indiai nagy angol császárság kiküldötteje is részt vett az ülésben, kijelentve, hogy India már önálló képviselőt nyert a Népszövetségben s legközelebből, mint az angol birodalomnak is független része, kormánya által fog részt venni a birodalmi tanács tárgyalásaiban. Így hát, ha Páneurópa nem is, de meg van Pánanglia s nem sokára a maga talpára állítja Indiát is.

Magyar dolgok. A frankhamisták perében a magyar Curia is itélt s jogerős ítéletében legfelsőbb fokon is megállapította, hogy a kormány nem tudott a hamisításról. A kormány mégis bejelentette lemondását, hogy így mégis módot adjon új kormány kinevezésére, ha a kormányzó politikailag felelősnek látná a kormányt. A kormányzó azonban nem fogadta el a lemondást s csak a megüresedett miniszteri tárcákat töltötte be. Ez tehát már a negyedik Bethlen-kormány. A nemzetgyűlés is megnyílt s a főrendiházi törvény javaslatát tárgyalja, Ennek elfogadása után újra elfoglalja helyét a teljes országgyűlés s Magyarországot egy nagy lépést tesz a teljes rend felé.

H I R E K

Szavak, amelyekből mi is okulhatunk.

Mária királyné Amerikában. Egy város meghívására Mária királyné Ileana hercegnő és Miklós herceg kíséretében Amerikában utazott. A királynét nagy ünnepiességgel fogadták partra lépésekor.

Petres Kálmán külföldi utja. Lapunk kitűnő társszerkesztője és kiadóhivatali igazgatója, Petres Kálmán egy évre eltávozott körünkől. Az a kitüntetés érte ugyanis, hogy egyháza Párisba küldte tanulmányútra. Távozása számunkra nagy nehézségeket, sok gondot és munkát jelent, hogy hiányát pótolni tudjuk. De örömet is jelent, mert senki jobban nem tudná értékesíteni a külföldi tapasztalatokat a magyarság javára, mint Petres Kálmán. Távolléte alatt a kiadóhivatal igazgatását *Tóth Kálmán*, a Minerva kiváló tisztviselője fogja végezni.

Magyar házat építenek Temesváron. A Bánát fővárosának lelkes magyar polgárai nagy nemzeti célt tűztek maguk elé. Elhatározták, hogy egy palotát fognak építeni, melynek termei alkalmasak lesznek arra, hogy a város és a megye magyar intézményeinek otthont adjanak. Az épület költségeit 6 millió lejre tervezik s ezt az összeget részvényjegyzések útján fogják összehozni. A főhívást a leggazdagabb temesvári magyarok írták alá, így hát a mozgalom sikere anyagi tekintetben biztosítottnak látszik. Az egész magyarságnak büszkeségére fog szolgálni a temesváriak Magyar Háza.

Feloszlatták a kolozsvári városi tanácsot. A liberális uralom utolsó hónapjaiban alakultak meg a községi és a városi tanácsok. Ezekben az alakulásokban a választási egyezmény szerint a magyarság is kapott tagsági helyeket. Hír szerint az Averescu-kormány ezeket a tanácsokat rendre fel fogja oszlatni. A kolozsvári tanács feloszlata már megtörtént. Az új bizottságban egyetlen magyarnak sem juttattak helyet, holott Kolozsvár lakossága ma is túlnyomóan magyar.

Nincs vagon kivételre. Az államvasutak vezérigazgatósága elrendelte, hogy exportcélra belföldi vagonokat nem lehet adni, mert azok most talpát szállítanak az ország belsejébe. Ezzel megnehezíti, vagy teljesen megöli azt a kis exportot is, ami még megmaradt az utóbbi időkben. Bizonyos terményszállítások éppen most esedékesek és a kereskedők,

Erdély kitűnő fia, Bethlen István gróf, új program alapján akarja tovább Irányítani Magyarországot. Eddig — amint mondotta — boldogoknak kellett lennünk, ha a mindennapi kenyeret megszereztük, ezután az alkotás és építés nagy feladatait fogjuk megvalósítani.

Bethlen miniszterelnök olyan zavaros és veszedelmes vizeket uszott meg a közelmúlt években, hogy bizonyára könnyű és élvezetes munka lesz számára az országépítő feladatok megoldása.

Minket azonban most egy más megnyilatkozása érdekel. A miniszterelnök az egységes párt értekezletén tovább fűzte azokat a gondolatokat, amiket a parlamenti ülésen fölvetett. Rámutato t azokra a lelki nehézségekre, amelyek az ország teljes erőlkifejtését gátolják. Ezek között a legszomorúbbnak mondotta a felekezetek torzsalkodását. Mostanában

egy-egy egyházi vezetőemberek áldatlan vitákat folytatnak s ezzel konokolyt hintenek az egységre kész bivek lelkébe.

— Mindnyájan magyarok vagyunk — mondotta a miniszterelnök — bármelyik felekezethez is tartozunk. A kormány elvárja, hogy akinek panasza van, forduljon bizalommal hozzája, bizonyosan meg fogja kapni igazát. Hassanak oda a közélet világi emberei, hogy az egyházak funkcionáriusait a türelmeienség romboló tulzásokra ne ragadhassa. S az újságok se törekedjenek a felekezeti békétlenséget táplálni, hanem igyekezzenek a magyarság feje fölül ezt a nagy átkot elhárítani.

Bethlen gróf beszédje — hír szerint — óriási hatást tett a párt tagjaira.

Mintha némiképpen nekünk is szólott volna!

amikor minden nehézséget leküzdöttek volna, most egyszerre a mestersegesen támaszított vagonhiányba ütköznek és kénytelenek úgy segíteni magukon, hogy a szomszéd országokból tolatnak át maguk számára Romániába drága pénzért vagonokat. A talpfa tudvalevőleg csak a tavaszra szükséges, ez tehát indoknak is lehetetlen a belföldi vagonok elvonására. Így segítik nálunk elő a fuvokló kereskedelmet.

Kegyelmet kérnek a frankpör eliteltjei számára. A magyar királyi kuria megerősítette azt a súlyos büntetést, amelyre az alsóbb bíróságok a frankhamisítók két vezetőjét, Windischgrätzet és Nádossyt elítélték. Most a magyar társadalom széles köreiben mozgalom indult meg abból a célból, hogy az elitelteknek kegyelmet szerezzenek. A közvélemény ugyanis megerősödött abban a felfogásban, hogy a frankpör vádlottjai tényleg nem a maguk hasznára akartak hamis pénzt gyártani, hanem az általuk hazafiasoknak vélt célokra. A kegyelmi kérvénynek azonban csak akkor lenne bizonyosabb fogantatja, ha annak teljesítéséhez a sértett fél, a francia nemzet bank szintén hozzájárulását adná. A kezdeményezők most abban fáradoznak, hogy ezt a hozzájárulást megszerezzék.

Japánban kitért egy tűzhányó és elpusztított két várost. A Tarumaya kerületben fekvő Hokkaido-vulkán néhány nap óta működésben

van. Kráteréből hatalmas füstfellegek emelkednek az ég felé, melyek még a napot is elhomályosítják. Több négyzetkilométernyi területen hamueső hullott alá, mely két várost elpusztított. Az eddigi jelentések alapján még nem állapítható meg, vajjon a vulkán emberéletben is tet-e kárt.

Végzetes tévedés. Hunyad megye Gradistye nevű községében történt az alábbi megrázó szerencsétlenség. Popescu Demeter a fiával a kukoricás őrzésére távozott el hazulról. A szomszédos erdőségekből ugyanis éjszakánként csapatostul jöttek a vadászók a kukorica pusztítására. Éjfélután az öreg Popescu mozgolódást halott néhány lépésnyire attól a helytől, ahol ő tartózkodott. Föl emelte fegyverét és lőtt. Iszonyu jajkiáltás követte a lövést. Az öreg odaszaladt, hát a tulajdon fiát lőtte agyon. Beszaladt a községbe, jelentette a végzetes tévedést, majd öngyilkosságot akart elkövetni, csak nehezen tudták a fegyvert kicsavarni kezéből.

Vilmos császár hazatér? Ez a hihetetlennek tetsző hír járja be a világ újságjait, még pedig elég komoly formában. Hogy mi igaz benne, nem tudhatjuk. De egy holland határrendőr kijelentette, hogy, ha szabályszerű utlevele lesz a császárnak, ő átengedi a határon. Azon túl pedig bizonyára szívesen fogják látni.

A Népszövetség kiküldöttje Erdélyben. Colban Henrik, a Népszövetség főtitkára a múlt héten Erdélybe érkezett és több látogatást tett azokon a helyeken, ahol a kisebbségi ügyeket intézik. Meglátogatta a magyar egyházak püspökeit és a Magyar Párt vezetőségét is. Adatokat gyűjtött és jegyzeteket csinált tapasztalatairól. Colban ur már többször járt hasonló céllal Erdélyben, de valami nagy hasznát mindez ideig nem láttuk látogatásainak.

Rablóka parókhíán. Küküldöm-bó községben ismeretlen tettesek betörték Pál Tamás unitár. lelkész lakásába az alatt az idő alatt, amikor a család nem tartózkodott otthon. A betörők az ablakon át hatoltak be, feltörték a dolgozószobában levő íróasztalt s abból huszonháromezer lej emeltek el. Az összegből tizenháromezer lej az egyház, a többi a lelkész saját pénze volt. A látogatók ezenkívül három ezüst kelyhet is magukhoz vettek, a legértékesebbet azonban az ablak alatt távozásukkor eljuttatták. A csendőrség bevezette az erélyes nyomozást.

Mikor a káplár félti a bakát. A kiképzés alkalmával a káplár így vigasztalja a rekrutát: Azt a kolbászt, amit hazuról küldtek neked, majd én eszem meg, hogy ne ki-vánkozzál haza a fokhagymás illattól...

Eladó 1 és 2 éves gyökerekes szőlőoltványok,

sima és gyökerekes amerikai vad-
vesszők, több fajban gyümölcs-
fák, akác és gledichia csemeték.

[Építéshez való falazó kő.

Arjegyzéket küld:

Molnár Mihály
Abauszentő — Magyarország.

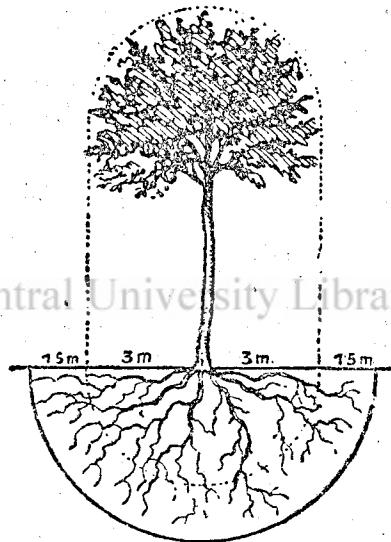
Vásárlásainál saját érdekében
mindig hivatkozzék a lapunk-
ban olvastott hirdetésre!

MEZŐGAZDASÁG.

Hogy kell trágyázni a felnőtt gyümölcsfákat?

Amint ismeretes, a gyümölcsfák táplálékukat a vékony hajszálgököreik útján szívják fel a földből. Ezek a szívógökörek pedig a vastag gyökerek végein vannak és a termőtalajban kifelé és széjjelhaladnak. Következésképpen a fiatal ültetésű fák hajszálgökörei néhány év alatt az ültetési gödör szélességét túlhaladják és az idősebb fa hajszálgökörei messze széthúzódnak. Az idősebb fák trágyázásánál az volt a hiedelem, hogy a trágyát leghelyesebb a fa tövénél eszközölni. Már pedig ez helytelen eljárás, mert a

fa tövénél csak vastag gyökerek vannak, melyek kérge már megpárasodot és a táplálék felvételére nem képes. A hajszálgökörek a fa koronájának csurgója alatt és attól még kilyebb egy és fél méter távolságra vannak. Minél soványabb a talaj a hajszálgökörek annál messzebbre elkalandoznak. Ebből következik, hogy a trágyázást is a fák csurgója alatt és attól kifelé egy és fél méter távolságban eszközöljük. A hajszálgökörek a termelő talajban haladnak, a szilva, meggy stb. fák gyökerei sekélyebben, a körte, alma, cseresznye, meggy stb. fák gyökerei mélyebben haladnak a földben és az egész felületet sűrűn behállozzák. Helytelen tehát gödröt vagy lyukat ásni és a trágyát ebbe rakni, mert akkor a trágyát kevés gyökérhez juttatjuk. A trágyát a korona csurgója körül és attól kifelé egy és fél méter körzetben vékonyan

terítsük ki és forgassuk alá. Mélyen gyökerező fáknál és kötött talajban egy ásonyom mélyen forgassuk alá, sekélyen gyökerező fáknál és laza talajban csakalákapáljuk. Gyümölcsösben, ahol a fák koronája összeér, ott természetesen az egész talajt terítsünk meg trágyával és úgy forgassuk alá.

Biztató kezdet.

A Magyar Párt gyergyószentmiklósi nagygyűlését megelőzőleg a közgazdasági szakosztály felolvasó ülést tartott, melyen a mezőgazdaság égető kérdései és problémái nyertek szakértő előadók részéről megvilágosítást. Szőnyegre kerültek mindazon sérelmek és panaszok, amelyek a gazdasági életben különösen a kisebbségeket sújtják és megvitattattak azon módok, amelyekkel ezek a sérelmek orvosolhatók.

A szakosztály értékes munkája és az ülésen elhangzott értékes felszólalások külön könyvben is meg fognak jelenni, épen ezért csak általánosságban számolunk be azon kérdésekről, melyek különösen a kis falusi gazdaságokat érdeklőleg megnyilvánultak.

A kérdés fontosságának megfelelőleg vita tárgya volt az egész mezőgazdasági termelés és az állattenyésztés főbb problémái. *Megállapított, hogy a mai gazdasági árák mellett a mezőgazdaság és állattenyésztés csaknem csőd előtt áll*, ami összefüggésben van Románia vám- és vasúti tarifa politikájával, a kiviteli illetékekkel a *hitel szervezetlenségével*. Több felszólalás hangzott el, hogy minő kormány és egyéb intézkedésekre volna szükség a helyzet javítása érdekében. Ráműtattak azon szomorú helyzetre, amelyben mezőgazdasági szakoktatásunk vergődik. Földműves iskola hiányában a falusi kisgazda-közönség gazdasági, kulturális fejlődése végzetesen szenved. Főképpen tehát, hogy minden lépés megtörténjék a kormánynál egy magyar földműves iskola felállítása érdekében, esetleg a magyar egyházak érdekelt-ségének bevonásával.

Több előadó foglalkozott az erdélyi magyarság gazdasági szervezésének kérdésével. Főleg a falu gazdasági életének szervezése szolgáltatta a vita súlypontját.

E tekintetben a *gazdakörök* nagy fontosságára mutattak rá, amelyeknek ügye eddig meglehetősen el volt hanyagolva és tekintettel arra a fontos szerepre, melyet ezek a községek gazdasági fejlődése érdekében kifejt-

hetnének; kívánatosnak mondatott ki minden községben gazdakört alakítani, mely gazdasági szakelőadások tartásával a gazdasági kultúrát szolgálja, viszont az összes gazdakörök a megyei gazdasági egyesület védelme alatt valódi harcosai lehetnének az összes gazdasági érdekeknek.

Élénk vita tárgya volt a *mezőgazdasági hitel kérdése*, mert általánosan elismert tény, hogy a mezőgazdasági árak és termelési költségek mellett nem bírja meg a mai magas kamatok és rövid lejáratu váltókölcsonöket.

Azért természetszerűleg merült fel éppen a Bárdos Péter előadása nyomán azon óhaj, hogy valaminek történnie kell a mezőgazdasági hitel megszerzése terén, mert a kis gazdaságok valóságos csődjét jelenti a mai magas kamatu váltókölcson. Közre kell munkálni, hogy a mezőgazdaság részére külön hitelintézetek létesíttessenek, melyek hivatva lennének a mezőgazdaságot céljainak megfelelő olcsó és lehetőleg hosszabb lejáratú törlesztéses kölcsönökkel ellátni. E kérdéssel kapcsolatban természetszerűleg merült fel a *hitelszövetkezetek szerepe és jelentősége* a községi életben, éppen a mezőgazdasági hitelszervezéssel kapcsolatban, amely külön előadás tárgya volt. Ezt az előadást legközelebbi számunkban egész terjedelmében közölni fogjuk.

Ezúttal örömmel állapítjuk meg, hogy a Magyar Párt végre gazdasági kérdésekkel is foglalkozik, mert nézetünk szerint, ha a Párt igazán demokratikus alapon akar működni, akkor nem maradhat csak a politikai élet terén, hanem fel kell vennie működési körébe a kisebbségnek gazdasági problémáit is s ezek között elsősorban a nép gazdasági támogatásával kell komolyan és behatóan foglalkoznia.

Mint a Magyar Párt ily irányu működésének első jelét, örömmel üdvözljük a közgazdasági szakosztály érdemleges munkáját és azt kívánjuk, hogy az ott elhangzott sok szép gondolatnak és a gazdasági panaszok orvoslásával kapcsolatban elhangzott sok üdvös indítványnak és határozatnak a gyakorlati életben érvényt is lehessen szerezni.

Ez természetesen elsősorban a parlamenti csoport feladata, melynek munkájához az Isten áldását kérjük.

D.

Káposztafejek szétrepedése. A fejeskáposzta az őszi hónapokban hirtelen fejlődik és ezért különösen eső után következő meleg

napokon a kemény fejek annyira megduzzadnak, hogy hangos durranással széjjelpattannak. Ez pedig nagy kár, mivel a káposztafej szétrepedve értékét veszíti. Sokszor az is kellemetlen, hogy a savanyításra szánt káposztafejek túl korán kifejlődnek és épen, mivel széjjelhasadnak, nem lehet azokat addig a földeken hagyni, amíg a savanyítás ideje elkövetkezik. A káposzták felrepedése ellen úgy védekezhetünk, hogy a káposztatöveket felrángatjuk a földből annyira, hogy a főbb gyökerei elszakadjanak. Így a káposzta azért össze nem fonnyad és viszont túlságosan sem tud táplálkozni ahhoz, hogy megrepedjen. Lehet a káposztatöveket teljesen kiszagatni is és gyökérükkel fölfelé lógatva, valamilyen szellős helyen felkötözni. Így a káposztafejek hosszú ideig eltartathatók.

P I A C

Gabona.

A külföldi piacokon a gabona ára némiképpen emelkedett. Nálunk ezzel szemben az árak tovább esnek. Ma már a buza mázsája 700 lej felé hanyatlott s a többi szemesek is ilyen arányban olcsóbbodnak. A gazdák nem viszik piacra áruikat, mert remélik, hogy a szomszédos államok ár-emelkedése mégis csak hatással lesz az itteni piacra.

Állatarak.

A romániai állatvásárokon kivételre az utóbbi héten alig vásároltak. A helyzet szomorú voltát mutatja a *szászrégeni* vásár lefolyása. Erdély eme egyik leglátogatottabb vásárán a felhajtás mindössze 1200 drb. Vételkedv alig, exportra semmi. Elkelt 140—160 darab beállítanivaló marha a Regáthba és Nagyváradra 20—22 lejért. Vágó exportáruért 21—23 lejt fizettek, növendékmarháért jobb kereslet mellett 22—24 lejt. Egy 480 kilós vágóbivalyökört 5500 lejt fizettek. — A *medgyesi* tenyészállatkiállításán elsőrangú fiatal bikaborju darabjért 20 ezer lejig is fizettek, elkelt még 37 bika Bukovina és Galatz részére, darabja 15—29 ezer lej között, tenyészmalac darabja 2000 lej.

Borarak.

A szüret befejeződött, a termés mindenütt kevesebb, mint amit reméltek. Ezért az árak Franciaországban és Magyarországon emelkednek. Nálunk a pénzihiány gátolja a bortüzet megindulását. Aradhegyalján mustért 15—16 lejt kérnek, az Érmelléken 12 lejt kínálnak.

SZÖVETKEZET.

Mi az oka?

Önkéntlenül velődik fel ez a kérdés mind gyakrabban, ha a *Hitelszövetkezetek* fejlődési menetét figyeljük: mi az oka, hogy ez a nemcsak hitelintézmény, hanem a tagok gazdasági szükségleteit is kielégíteni szándékozt alakítás még mindig nem evődött be a köztudatba? Még mindig vannak egyének úgy a kereskedők, iparosok köréből, de különösen nagyszámu gazda, kik kívül állanak ez intézmény keretein és nem számíthatnak annak tagjai közé? Mi az oka?

Hát nem látják be, hogy a Szövetkezésben erő van és csak akkor vagyunk számottevők, ha Szövetkezetekben tömörülünk? Mi okozza ezt: szűk látókör; vagy akár jeleni, vagy jövő életünk rózsás helyzete a pénzügyek terén?

Magyar felebarátunk, kítől várhat segítséget, ha nem a Szövetkezetekben tömörített tagtársaitól, kiket az Isteni kegyelem táján több földi jóval áldott meg, mint őt, a segélyre szoruló. Vagy minden jómódu egyén — egyedül és magára is — tud segíteni bajba esett társán? Kéltlem! És ha segít — tisztelet a kivételeknek — nem mindég szólal meg a lelkiismeret s ilyenkor könnyen uzsorakamatot fizet a sok mellékszolgáltatással a bajba jutott magyar testvér.

Erdély legnagyobb és legszámottevőbb pénzügyintézménye lennénk, ha minden nagykoru magyar — férfi és nő — kivétel nélkül szövetkezeti tag lenne, bár egy üzletrésszel. Fel se tételezem, hogy az üzletrész ára (50 lej) tartana ettől valakit vissza. Nem, ez semmi esetre; hanem egy kis keleti kényelem: unom elmenni a szövetkezetig, hogy egy üzletrészt váltsak, hisz én úgy sem szorulok kölcsönre. Pedig ami ma nem — holnap lehet már szükség és hány ilyen nagy hangu társunk kopogtatott utóbb egy kis kölcsönért a Hitelszövetkezet aajtán.

Minden új tag egy új láncszem, melynek bekapcsolásával fejlődik és erősödik a szövetkezeti gondolat.

És mi az oka, hogy olyan kevés asszonytagot számlálunk a Szövetkezetek? Hát az asszonyok nem egyenrangúak a férfikkal?

Magyar asszonyok, kiket lélekkel áldott meg az Isten s kik szöveteken keresztül gondolkoztak — siessetek támogatására egy olyan intézmény-

nek, mely a miénk, nem nagyvagyonuaké, hanem a népé s tagul való belépésekkel, bár egy üzletrész kiváltásával vigyék diadalra azt a lobogót, mely alá — a látszat szerint — a férfiak csak immel ámmal gyülekeznek.

Ősz van. Takarodás ideje. Örömmel szemléli a jó gazda egy évi munkának eredményét. Most van tehát az alkalom, hogy az eddig tartozkodók s még kívül állók részvényükkel, tudásukkal és munkájukkal tovább építsék a már megalapozott hitelszövetkezeteket.

Ez a munka a Hitelszövetkezetek igazgatóságának kezébe van letéve. Ők a kiválasztottak, hivatottak arra és erkölcsi felelősségen alapuló kötelességük is odahatni, hogy községük minden jobb érzésű lakója, lett legyen az férfi vagy nő — belépjen a Hitelszövetkezeti tagok sorába.

Minden hitelszövetkezeti igazgató meg kell hogy ragadjon minden alkalmat és módot (összejövetelek, névnap, lakodalom, keresztelő stb.), hogy tájékozassa gazdatársát a hitelszövetkezetek hasznos és üdvös voltáról. Egy hitelszövetkezeti igazgatóság, mely tisztában van a megválasztással járó dísz mellett a reáruházott kötelességekkel is, kitartó szorgalommal rövid idő alatt a Szövetkezet sorompójába állíthatja községének minden arravaló polgárát.

Az irányítás pedig a papság és tanítóság kezébe van letéve. Ők egy község szellemi vezetői. *Olyan a község, mint a papja és tanítója.*

És a szövetkezeti élet csak akkor lesz naggyá, ha tisztelendő, tiszteletes és tanító urak ezen mozgalmaknak lelkesen az élére állanak. Példa kell a tömegnek, még pedig jó példa. Meg is látszik azokon a községeken, hol a pap és a tanító az egyházi és iskolai funkció elvégzésével — minden munkáját elvégezte. A nép vezető nélkül tévelyeg, botorkál jobbra-balra, míg rendesen valamely helytelen irányban elhajlik. S több községet névszerint említhetnének, hol épen e két vezetésre hivatott egyén nemtörődömsége folytán egykor erős hitelszövetkezet — ma senyved, halódik és felszámolás előtt áll.

Ha élni akarunk és segíteni egymáson, akkor tömörülnünk kell!

A mód adva van a: Hitelszövetkezetekben.

(I. d.)

IPARI ROVAT.

Az ipar szervezetét is átalakítják.

Bukaresti hírek szerint az új ipartörvény javaslata elkészült, sőt azt már az őszi parlamenti ülészekon elő akarják terjeszteni úgy, hogy esetleg jövő év januárjára már törvény is lesz belőle. Ez az új törvény természetesen egységesíti a Romániában jelenleg érvényben levő ötféle ipartörvényt. Lényegében egyiket sem követi, hanem főképpen a belga és francia ipartörvényekre támaszkodik. A jelenleg Erdélyben és Bánságban érvényben levő magyar ipartörvénnyel szemben a leglényegesebb különbség az, hogy teljesen eltörli az I. fokú iparhatóságok hatáskörét. Ezeknek legfontosabb munkaköre, a képesítéshez kötött ipar engedélyezése a jövőben a kerületi iparfelügyelőségek hatáskörébe fog tartozni, aminthogy az iparfelügyelőségek fogják ezentúl az ellenőrzést gyakorolni az ipartízés felett.

Az új törvénytervezet megtartja, sőt a regát részére is átveszi az ipartestületek intézményét, azonban ezeknek hatáskörét lényegesen csökkenti.

A tanoncok szegődtetése és elbocsátása, a tanoncoktatás, a munkaadó és alkalmazott közötti békítési eljárás lesz jövőben az ipartestületek munkája. Az ipartestületek egyébként továbbra is megmaradnak a kézműipar szerveinek, míg a nagyiparosokat külön szindikátusok alakítására fogják szorítani.

Ez a törvénytervezet természetesen

még nem tekinthető lezártnak. Hiszen éppen az október 31-re a munkaügyi minisztériumban összehívott országos iparos értekezlet lesz hivatva arra, hogy a legközevvelenebbül érdekeltek megjegyzéseiket megtehesék. Éppen azért vigyázniok kell az ipartestületeknek és iparos szövetségeknek, hogy ezt az alkalmat el ne mulasszák és teljes felkészültséggel menjenek el oda.

Valuta jegyzések.

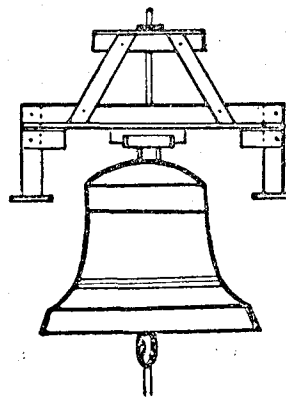
Kolozsvár, 1926. okt. 25-én.

1 dollár — —	= 182—183·50
1 font sterling	= 892—897
1 svájci frank	= 35·50—35·70
1 francia frank	= 5·51—5·60
1 arany márka	= 44·25—44·50
1 lira — — —	= 8—8·15
1 cseh korona	= 5·42—5·48
1 dinár — —	= 3·20—3·25
1 osztr. shilling	= 25·90—26·15
380—384 magyar kor.	= 1

Figyelem!

1927. évi gyönyörű könyvtárunkat és külön falinaptárunkat teljesen díjtalanul november folyamán csak azok az előfizetőink kapják meg, akik addig előfizetésüket 1926. dec. 31-ig bejárólóg egészen rendezték.

HARANGOK

kiválóan erős, garantált szép csendes és előre megállapított hanggal

KLEIN OSZKÁR K.

Cugir (Kudzsir) Jud. Hunedoara harangöntődjében készülnek.

30 évi jótállás. — A cég veszélyére bérmentesen szállítva. Számtalan elismerő nyilatkozat. — Kérjen árajánlatot.

MULATTATÓ.

Őszufőján.

A vögybe lent köd-nyáj legel,
Fehér kucsmás hegy rá vigyáz,
Egy tévelygőt vissza terel
A szél, hangja selyem sírás.

A tél üzen. Morcos arca
Már a tájék fölött mereng.
Tavon a jég gyémánt karca,
Mely ropogva szivekbe cseng.

Krisztus árva fakeresztje
Tán esdekel, mert égre néz,
Jeges vízzel bemeszelte
A nagy Fehér, a messzi Kéz.

A falu, száz barna fedél:
Álomra vár és szendereg,
Minden csöndet álmodt mesél,
S nem alhatunk mi, emberek...

Kapdebo Vidor.

Az ajándék.

(Keleti mese.)

Messze földről jött mohamedán pap (dervis) veddött egyszer a híres Abbasz sah palotájába. Hallotta híret a sahnak s az volt a szándéka, hogy megkedvelte magát vele. Mielőtt bement a palotába, megkérdezte a kint sütkérező szolgálóktól, hogy mivel, kedveskedhetnék ő a nagy sahnak? Miben leli az örömét? Az egyik szolgáló ezt felelte a kérdésére:

— Leghamarabb azzal nyerheted meg urunk kegyét, ha valami szép verset olvasol fel neki. Nagyon szereti a szép verseket.

A dervis nyomban leült a fal árnyékába s írt egy verset a sah dicsőítésére.

Most már jó reménykedéssel készült a sah elé. Bizott abban, ahogy meg fogja nyerni a kegyét a dicsőítő verssel.

A sah, amikor megtudta, hogy egy dervis akar tisztelni előtte, azonnal megparancsolta a mellette álló szolgálóknak:

— Vezesd ide azt a messziről jött embert!

A szolgáló bevezette a dervist a sah elé.

— No, mi s jártban vagy? — kérdezte tőle a sah.

— A versemet akarom felolvasni neked, — felelte a dervis.

— Hadd halljam! Nagyon szeretem a szép verseket.

A dervis felolvasta a verset, amely azonban nagyon rossz volt és nem is nyerte meg a sah tetszését.

— Te irultad ezt a verset? — kérdezte a sah.

— Én bizony! — felelte büszkén a dervis.

Nem sejtette, hogy milyen nagy kudarcot vallott.

— No, ha te irultad, akkor meg is kapod érte a jutalmadat. Még mitó lesz a vershez ez a jutalom.

A dervis nagyon megörült, de nem sokáig tartott az öröme.

A sah megparancsolta egyik szolgálójának.

— Vegyétek le a szamaramról a nyergel és tegyétek ennek az embernek a hátára. Aki ilyen rossz verset ír, annak szamárnyereg a legméltóbb jutalma.

A szolgáló teljesítette a parancsot s a dervist azután kitiszigálták a palotából, hátán a szamárnyereggel.

Odakint megkérdezte tőle az egyik szolgáló.

— No, micsoda jutalmat kaptál a versedért pajtás?

A dervis rámulatott a szamárnyeregre s keserűen felelte:

— A sah a maga diszpalástját adta nekem. Az van a hátamon.

Azután tovább állt.

A sah, amikor megtudta a dervis feleletét, csöppet sem haragudott meg. Nagyon szerette az elmés mondá sokat s ezen is nagyot kacagott. Majd megparancsolta a szolgálójának, hogy vigyék vissza elébe a dervist.

A szegény remegve lépett a hatalmas sah elé s azt hitte, hogy alkalmasint le fogják ütni a fejét.

A sah azonban szíves szavakkal fogadta őt s kacagva kérdezte meg tőle:

— Fogsz-e még valaha verset írni?

— Soha! Soha! — kiáltotta a dervis.

— Ezért az elhatározásodért meg foglak jutalmazni. Mit adjak neked? Mit óhajanál?

A dervis ezt felelte néhány pillanatnyi gondolkodás után.

— Nyergem már van, de szamaram még nincs. Ajándékozzál nekem egy szamarat is.

— Megkapod.

— Hohó! — kiáltotta most a dervis, ráüve a homlokára — de hol fogom legeltetni a szamarat? Hiszen szegény ember vagyok! Nincsen legelőm.

— Adok hozzá egy legelőt is.

— Mit érek én ezzel! Ki fogja majd megügyelni a szamarat, hogy el ne lopják vagy tilosba ne menjen? Szegény ember vagyok én, nincs nekem cselédem.

— Adok majd egy cselédet is.

— Jó, jó, de ez a cseléd hol fog majd lakni? Nincs nekem házam.

— Kapsz tőlem egy házat is.

— Mit érek én ezzel! Hiszen éhen halna ott. Csak nem képezed, nagy sah, hogy a ház tégláit fogja megenni, amikor éhes. Nincs nekem földem, hogy a szolgálóm buzát termeljen benne és kenyeret süthessen magának.

— Adok neked egy szántóföldet is.

— Kell is nekem annyi minden! Hiszen kinevetnének az emberek, hogy földesgazda létemre ilyen rongyos ruhát viselek. Szegény ember vagyok én, nincs nekem bársony palástom.

— Adok neked ezt is.

— Jó, jó, de hátha elszakad? Hogyan varratok majd másikat? Nincs nekem pénzem.

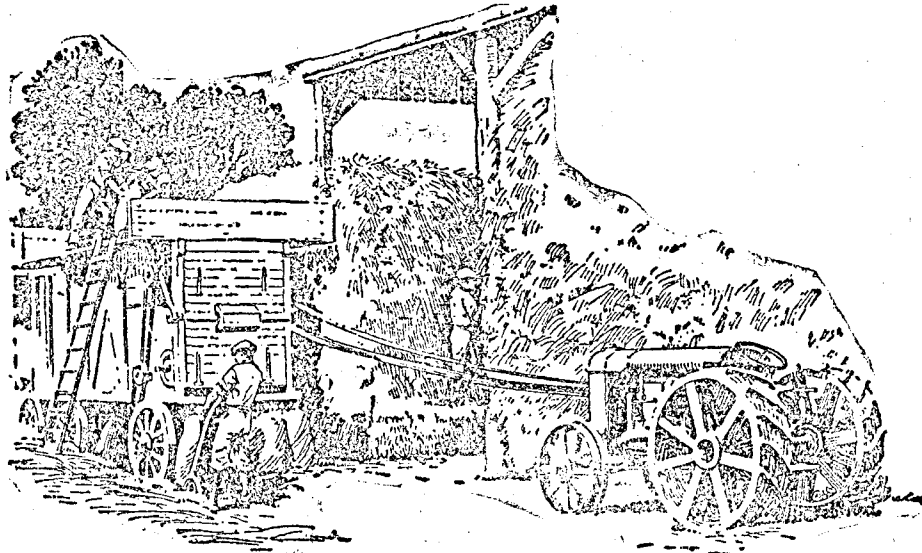
— Adok meg száz aranyat is! — kiáltotta nevetve a sah. — Most már remélem van mindened.

A dervis hálálkodva köszönte meg a dus ajándékokat és vidáman indult kifelé. Az ajtóban hirtelen megfordult s homlokára ütött a tenyerével.

— Nini! — kiáltotta. — Most jut eszembe! Mit fogok csinálni, ha elfogy a száz arany?

— Az már a te dolgod! — kiáltotta kacagva a sah. Majd hozzá tette: *Eredj csak gyorsan kifelé, mert attól félek, hogy még a koronámat is elkéred tőlem.*

Lőrinczy Rezső.

A TERMÉS BETAKARITÁSA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

gyerekjáték a Fordson traktor segítségével. De ugyanazt a Fordson traktort nemcsak vontatóerő gyanánt használhatja fel, hogy a gabonáját a mezőről a csűrbe hordja, hanem stabil erőforrásként is, hogy mezőgazdasági gépeit a cséplésnél és örlésnél hajtsa. A munka és időmegtakarítás oly rendkívüli, hogy a Fordson traktor csekély beszerzési költségét rövid idő alatt busásan behozza. Haladéktalanul magyaráztassa meg és mutattassa be magának a legközelebbi Fordson képviselő által. Önre nézve minden költség vagy kötelezettség nélkül mindazokat a munkákat, melyeket a Fordson traktor el tud végezni.

Fordson

A Ford Motor Company gyártmánya

Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviselőink egyikét!

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A háboru óta nagyobb gazdasági. mű nem jelent meg hazánkban.

Most Gróf Teleky Árvéd, a 40 év óta nagy-közönségünk körébe juttatott sikeres vetőmag-termeléséről, nagy állattenyésztéséről és özszes gazdasági lapjainkban megjelent számosközér-dekű cikkeiből mindnyájunk által jól ismert gazda, kitölti ezt a hézagot egy, a legközelebbi hetek-ben megjelenő nagy növénytermelési művével.

Ez a nagy alaku (Kvart) és nagy terjedelmű mű is, *felöleli az összes termelt növényeket*, melyekből valami hasznot vagy örömet vonha-tunk ki. A szerző: *gróf Teleky Árvéd* mindenütt rámutat, hogy mikép lehet ezt eredményeseb-ben elérni, mint idáig. Többtermelésre buzdít és tanít, de nem tanulóknak tankönyvszerűleg, hanem a praxisban benne levőknek felvilágosítólag, ő aki negyven évig üzte és ma is üzi a gazdaság, kertészet és egyéb növénytermelés praxisát. Fiatal és férfi korában Európa összes művelt országait tudományvágyból és abból az igye-kezetből utazta be, hogy ami ott bevált, azt a saját birtokain nagy költséggel és fáradtsággal kipróbálja és ami eközben a mi viszonyaink között is megállja helyét, azt az ország közön-sége javára közkinccsé tegye. Főigyekezete, hogy a *többtermelés* ne csak üres jelszó ma-radjon, hanem végre már meg is valósuljon, mert hiszen mindnyájan látjuk, hogy mai orszá-gos 5—6 mázsás holdankénti gabonaátlagter-mések mellett el kell pusztulnunk, ha az adók, egyéb közterhek emelkedésével és az élet foly-tonos drágulásával nem tudunk lépést tartani bevételeinknek is megfelelő emelésében.

A könyv az eredményes és hasznos nö-vénytermelésnek valódi *encyklopédiája*, melyben bármely növényről is gyakorlati felvilágosítást találunk, úgy a részletes tartalomjegyzék, mint a betűsoros index segítségével.

A mű a következő fejezeteket tartalmazza:
Általános ismeretek.

Pillangós növények monografiái.

Fűféle növények monografiái.

Gabonák monografiái.

Gumós-növények monografiái.

Kereskedelmi növények monografiái.

Konyhakerti növények monografiái.

Diszkerti virágok és cserjék.

Gyümölcsfák.

Szőlő.

Az erdő fáiról.

Termelt növényeink, mint gyógynövények.

Melegégővi növényekről, melyeknek gyü-mölcssei és termékei nálunk is használtak.

Táblázatok.

A szedést illetőleg szerző tekintettel volt olvasói szeméire és a lehető legnagyobb betű-kezt írta elő. A könyv alakja nagy, hogy ne legyen túl vaskos, amit nehezebb kézben tartani.

A mű kiváló vonzerejét képezi a számos eredeti művészi rajz, melyek gróf Teleki Ralph-tól származnak, ugymint a külboríték diszes cim-lapja is, mely stilizált virágdíszével egész *növényalbummá* teszi a szakkönyvet. Így ha tulajdonosa asztalán felejtette, nem kell, hogy ezért szégyenkezze, sőt bátran hevertetheti ott továbbra is, ami a szerzőnek is örömet szerez, mert így a könyv hozzáférhetővé válva, a ház urnője és gyermekek is lapozgatnák néha. Nyujt ez a könyv az elérhető haszon kérdéseinek tárgyalásán kívül még más felvilágosításokat is pl. exotikus és disznövényekről, továbbá, né-mely zöldség és gyümölcs konzerválásáról vagy elkészítéséről vagy némely növénynek házi gyógyszerül való felhasználásáról, mint recipe-könyv is tehet szolgálatokat.

Ilyen tartalmu cca 200 nagy oldal terje-delmű és művészi kiállítású műhöz képest az előfizetési ár rendkívül olcsónak nevezhető. Szerzőnek főgondja t. i. az, hogy a könyvet első sorban azok részére tegye hozzáférhetővé, akik a magyar nép között az ige hivatott terjesztői, akiktől a földmivelő nép százai, ezrei szerez-hetnek tudomást az eredményesen többterme-lés gyakorlati fogásairól és magyarázatairól.

Előfizetési díj egy példányra 270 lei, két példányra 540 lei, aki a két példányról szóló összeget az 540 leit előre beküldi, egy harma-dik ingyen tiszteletpéldányt kap.

A bolti ár példányonként 480 lei lesz. A Növények hasznáról szóló mű beszerzésének előfizetési módzata f. évi december 1-én lejár s azután csak könyvkereskedésekben lesz kapható.

A könyv megjelenése a karácsonyi könyv-piacra biztosítva van és a szétküldés az előfizetési összegek beérkeztenek sorrendjében fog történni.

Az előfizetést teljes összegben *Gróf Teleky Árvéd* címére Cluj—Kolozsvár, Cal. Doroban-ților (Honvéd-u.) 118. sz. alá mielőbb beküldeni és pedig postautalványon, hogy a megrendelt példányszám felől idejekorán tájékozva, az elő-fizetési díj beérkeztenek sorrendjében a szivesen rendelt példányokat megküldhessük.

A pénz feladását kérjük egyideűleg leve-lező lapon is tudatni fenti címre.

Utánvét melletti megrendelést is elfogadunk azzal a kikötéssel, hogy a művet az ilyen meg-rendelőknak csak a készpénzzel előfizetők pél-dányainak szétküldése után expedialjuk.

A szerző minden jogát szigoruan fenntartja.

Minerva Irodalmi és Nyomdal Műintézet R.-T.

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtanak felvilágosítást kapni, tudakozódási költség fejében levelükhöz mellékeljenek 10 L-t. Levelüket ugyanis bélyeges válaszbortéccal elárva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükséges a 10 Le.)

14684. **Gyulafehérvár.** A cukorbetegség csakis a beteg vizeletének megvizsgálása után állapítható meg. Gyanyu merül föl a betegségre, ha a beteg soványodik és sokat vizez (naponta esetleg 5—10 litert is). Mivel a cukorbetegség igen változó súlyosságú, aszerint, hogy a vizelet kevesebb, vagy több cukrot tartalmaz, orvosi tanács nélkül semmit sem szabad tenni, mert a betegség, ha a diéta nincs kellőleg megszabva, gyorsan rosszabbodhat. *Okvetlen orvoshoz kell menni!* Dr. G. E.

N. F. **Óbesenyő.** Az eljárás igen körülményes, reparálás ügyben sziveskedjék a m. kir. Utlevéltirendeltséghez Cluj—Kolozsvár (Calea Moşilor 3.) fordulni, ahol bővebb felvilágosítást nyerhet.

B. M. **Csikkozmas.** A méhészet nem adózatható meg külön, csakis az esetben, ha az mint kereskedelmi méhészet teljes megélhetést biztosít a tulajdonosnak és főjövedelmi forrás gyanánt számítható. A méhészet azonban önmagában ép úgy, mint a többi kisgazdatársainál csak mint egy gazdasági melléktoglalkozásilag szerepel és így meg nem adózatható. T. B.

L. B. **Színérváralja.** Az E. M. E. közvetlenül adta meg a választ T. B.

K. K. **Makfalva.** Az E. G. E. megküldötte az új legeltetési törvényt magyar nyelven, 21 L. utánvéttel, tessék kiváltani, abból minden kérdésre pontos tájékozódás szerezhető. A legeltetési időszak május 1.-től, nov. 1.-ig terjed.

Ha tanácskérő levelére sokáig nem kap választ, sziveskedjék kérdését — most már 10 L. nélkül. — másodsor is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kiadhassuk, miután az első nem adott választ.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. Gy. Brad, Sz. I. és Id. B. S. S. alárd, St. Rasov Buzău, Sz. A. és T. Gy. Bethlenháza, C. A. Felsőbánya, Sz. Gy., V. L. Nagybánya, G. Z., K. B. Biharvajda, T. S. Börvény, B. V., Sz. S. Gyergyószentmiklós, B. J. Sárkány, Sz. Ö. né Czente, H. T. Aranyószentmiklós, dr. A. A. Keczel, F. G. Kékes, T. M. Bód, A. P. és K. Zs. Vicze, B. J., G. J., F. Á., S. I. Palotallva, özv. I. Á. né Sárköz, E. Gy. Arad, Ifj. F. J. és B. J. Nagyszentmiklós, B. S. és B. F. Radnót, L. Gy. és L. J. né Barcaujfalu, M. J. és Ifj. G. F. Istensegits, N. B. Bodos, M. A. Nagyajta, F. F. Vargyas, V. P. Medgyes, L. H., B. L. és R. J. Kolozsvár, B. L. Nyárádköszvényes, K. Zs., N. F., P. Z., B. J., és K. A. Sepsiszentgyörgy.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Sz. P. **Petrozsény.** Címe jó, a hiányzó számok elküldve. — B. B. Arad, A kért számokat elküldtük. — P. I. Tatrang, A „Magyar Nép” könyvtárából a megrendelt könyveket elküldtük. A naptárak előgyezve. — M. Gy. Brad, A 100 lel megérkezett. A lapot megindítottuk. Üdvözlét. — Sz. I. Szalárd. Előfizetése rendben 1927. VI. 1-ig. Üdvözlét. — K. F. Színérváralja. Levelében jelzett pénz megérkezett még IV. hóban, azonban a hiányos címzés miatt nem tudtuk megfelelőleg elkönyvelni. Kérjük a jövőben egész pontosan megírni a címét. — Ifj. B. I. Tekerópatak. Rendben 1926. XII. 31-ig. Üdvözlét. — Cs. L. Sepsiszentgyörgy. Rendben 1926. XII. 31-ig. A „Cirkálások” c. könyvet már korábban elküldtük, de 40 lel utánvéttel, mert a fennmaradó 70 lel nem volt elég a könyvre. — M. L. Bihar, 1926. II. 15-től 240 lel befizetve, levele alapján özv. Szappanos Zsigmondné nevére megy a lap. Üdvözlét. — H. J. Bukarest, 230 lel bejött, előfizetése rendben 1926. XII. 31-ig. A 40-ik szám elküldve. Üdvözlét. — G. A. Zentelke, 130 lel bejött, előfizetése rendben 1926. XII. 31-ig. Üdvözlét. — H. J. Szilágy-

somlyó. A jelzett pénz még nem érkezett meg. Viszonteladónknak nem küldhünk naptárt. — K. B. Bihar, Teljesen kifogástalan levelezési hírdetéseket küldünk. — T. M. Omcr, Előf. rendben 1926. XII. 31-ig. Üdvözlét. — K. Zs. Sepsiszentgyörgy, Előf. rendben 1927. III. 1-ig. — B. I. Csikkozmas, Előf. rendben 1926. XII. 31-ig. Üdvözlét.

A „Magyar Nép”-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

Apróhirdetések.

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L., állást keresők részére 20 szóig 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Eladó egy 30 h. p. szivógázmotor, hajtásra felszerelt jókarban levő hongeres. maiom vasgaterrel együtt Makfalván. — Értekezni lehet Demeter Gáspár malomtulajdonosnál Makfalva, jud. Odorhely. Használható ócska organát megvételre keres Református Egyház, Crai-Dorolj-Királydaróc. Jud. Sätmar.

Olcsón eladó tejcarnoki felszerelés sárafalval Hittelszövetkezetnél Saravale, Jud. Timiş—Torontál.

Cípészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám.

BOGNÁR ÉS SZÁNTÓ

Erdélyi kereskedelmi Rt.
CLUJ — KOLOZSVÁR.

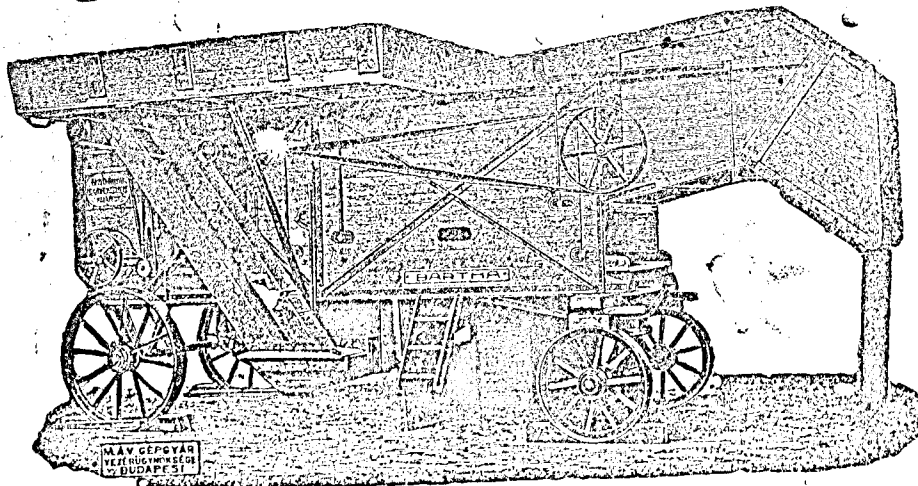
A ministerul Saniteti Publice, Bucureşti által 14226/1923. sz. alatt autorizált gőzüzemű likörgyár; bor és sör nagykereskedés, szesz szabadraktár.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KALMAN

Kiadóhivatal igazgató

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

Mielőtt vásárlásra határozna magát, tekintse meg azokat.
Bivánatra Fordson traktorral, petrolum v. nyersolaj lokomobilokkal párosítom.
BARTHA ÁRPÁD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe.